

ROMAN REWAKOWICZ Dyrektor Artystyczny

7. DNI MUZYKI UKRAIŃSKIEJ w WARSZAWIE

7. ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ у ВАРШАВІ

04/08/11.09.2021

04.09.2021

08.09.2021

11.09.2021

7.DNI
MUZYKI
UKRAIŃSKIEJ
w WARSZAWIE

7. ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ у ВАРШАВІ

W ósmym roku trwania rosyjskiej agresji na Ukrainę i w 30-lecie niepodległości Ukrainy organizujemy 7. Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie. Festiwal zainicjowany w 1999 roku i do 2019 roku odbywający się nieregularnie od kilku lat przeobraził się w imprezę doroczną. Pisząc po raz kolejny wstęp do tej naszej akcji znów muszę wyrazić taką myśl – nasz Festiwal ma dać polskim melomanom informację o wysokiej kulturze Ukrainy w sytuacji braku ukraińskiego repertuaru w polskich instytucjach kultury. Wiedza o muzyce ukraińskiej w Polsce jest znikoma. Smutna to konstatacja wobec wieków wspólnej historii, którą mają za sobą narody polski i ukraiński. Różnie w tej historii bywało. Myślę jednak, że nie będzie zbytnim uproszczeniem, gdy powiem, iż na polsko-ukraińskich konfliktach korzystały inne siły. W 30-lecie niepodległości Ukrainy jest mi przyjemnie przypomnieć, że to właśnie Polska była pierwszym na świecie państwem, które tę niepodległość uznało. I znów dobrze, że stanowisko Polski jako adwokata ukraińskich cywilizacyjnych aspiracji w kierunku europejskiego Zachodu jest niezmiennie.

Przedstawiamy Państwu niewielki fragment twórczości ukraińskich kompozytorów. Wyszła dobra panorama, bo zaczynamy tę wędrówkę od przykładów niezwykle ciekawej twórczości chóralnej XVII i XVIII w. w wykonaniu A cappella Leopolis ze Lwowa. Drugi koncert to występ znanego warszawskiego kwartetu smyczkowego Royal String Quartet. Bardzo się cieszę, że ten renomowany zespół poszerza swój repertuar o pozycje ukraińskie. Pozostaję z nadzieją, że utwory te w jego wykonaniu będą mogły zabrzmieć i przy innych okazjach. Finałem Festiwalu będzie występ mojej ulubionej, znakomitej orkiestry z Kijowa – Narodowego Zespołu Solistów „Kijowska Kamerata”.

Dziękuję naszym dobroczyńcom za wsparcie. Regularność dorocznej prezentacji naszego Festiwalu jest możliwa dzięki trzyletniej dotacji Miasta Stołecznego Warszawy. Od kilku lat wspiera nas ZAiKS, MAGOVOX i STOART.

W tym roku rozpoczynamy naszą współpracę z Ukraińskim Instytutem z Kijowa, instytucją powołaną trzy lata temu do promocji kultury ukraińskiej w świecie. Wspiera nas ukraińska Korporacja OBOLON. Ze smutkiem muszę stwierdzić trzykrotnie z rządu niedoceny naszego Festiwalu przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Wierzę, że tegoroczny Festiwal odmieni tę złą passę. Dziękuję naszym partnerom organizacyjnym – Związkowi Ukraińców w Polsce i Fundacji „Nasz wybór”, a także partnerom medialnym i licznym wspierającym nasz Festiwal. To dla nas znak, że nasze działania są potrzebne. Obiecujemy dołożyć wszelkich starań, aby Festiwal na stałe wpisał się w warszawski kalendarz kulturalny.

Serdecznie Państwa zapraszam na 7. Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie.

Roman Rewakowicz

Dyrektor Artystyczny

1 Koncert chóralny

A cappella Leopolis
Ludmyła Kapustina — dyrygent

Program:

Śpiew monodyczny z Irmołogionu Lwowskiego (1709)
Pokajaniya otwer'zy my dweri (Otwórz mi drzwi pokuty)
solo: ks. diakon Taras Hrudowyj

Mykoła Dylecki (1630?-1690?)
Weczirnia (Wieczernia) na chór 8-głosowy (fragmenty)

Anonimowe koncerty z I połowy XVIII wieku na chór 12-głosowy:
Side Adam priamo Raja (Przed Rajem ci Adam siada)
Płacz i rydaju (Płaczę a narzekam)
Wik moj skonczawajetsia (Ziemskie życie me ucieka)

Maksym Berezowski (1745-1777)
Trzy pienia eucharystyczne:
Błażeni jaże izbrał (Błogosławiony naród)
Czaszu spasenija pryjmu (Otrzymam kielich zbawienia)
Radujtesia prawedniji (Weselcie się w Panu sprawiedliwi)

Otcze nasz (Ojcze nasz) – koncert na chór 4-głosowy
Poco adagio. Largo. Andante. Alla breve. Allegretto. Andante

Sława wo wysznich Bohu (Chwała na wysokościach Bogu)
– koncert na chór 4-głosowy
Allegro. Andante. Maestoso. Fuga [Allegro risoluto]. Allegro

Stepan Dehtiarewski (1766-1813)
Hospody, Boże moj (Panie, Boże mój) – koncert na chór 4-głosowy
Larghetto sostenuto. Allegro. Largo. Allegro

Irmołogion z Supraśla (1598-1601) jeden z najstarszych zachowanych zbiorów jednogłosowych pieśni liturgicznych wschodniego chrześcijaństwa

Artemij Wedel (1767-1808)
Woskresenije Chrystowo wydiwsze (Którzyśmy oglądali Zmartwychwstanie Pańskie) – śpiew z jutrzni

Dmytro Kotko (1892-1982)
Kant pro Strasznyj Sud (Cantus o Sądzie Ostatecznym) – psalm lirnicki
opracowanie Porfyrija Demuckiego (wersja Romana Stelmaszczuka)

Czerez pole szyrokeje (Przez pole, pole szerokie) – psalm lirnicki
opracowanie Mykoły Łeontowycza (wersja Romana Stelmaszczuka)
solo: Wołodymyr Hadzała

sobota, 4 września 2021 r., godz. 20.00

Bazylika Archikatedralna św. Jana Chrzyciela

Pierwszy koncert 7. Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie wypełni ukraińska muzyka cerkiewna, pochodząca przede wszystkim z XVIII wieku.

Monodyczny śpiew z *Irmologionu Lwowskiego* – najpopularniejszego wówczas śpiewnika liturgicznego, wykorzystywanego powszechnie w ukraińskich klasztorach – to jeszcze ukłon w stronę wielowiekowej tradycji śpiewu jednogłosowego. Coraz większą popularność zdobywała już wówczas jednak muzyka polifoniczna.

Jednym z pierwszych twórców ukraińskiej wielogłosowości był działający w XVII wieku m.in. w Wilnie, Warszawie i Moskwie Mykoła Dylecki, znany również jako autor epokowego traktatu *Gramatyka muzyczna*. Nowy styl muzyki cerkiewnej przyjął nazwę śpiewu partesnego (łac. *partes* – partia głosowa, głos chórny), a utwory w nim utrzymane nazwane zostały koncertami. Przeważała w nich obsada czterogłosowa, ale pojawiały się również utwory na większą liczbę głosów oraz dzieła polichórne (przeznaczone na dwa lub trzy współzawodniczące zespoły wokalne). Czołową zasadą kompozycji stał się kontrast – przede wszystkim obsady (fragmenty chórny i solowe) oraz faktury (kunsztowna polifonia i odcinki homofoniczne), ale także innych elementów dzieła.

Informacje o kompozytorach licznych koncertów partesnych nie przetrwały do naszych czasów – wciąż żywa była jeszcze wówczas średniowieczna tradycja twórczości anonimowej. Spośród tych, których nazwiska znamy, na czoło wysuwają się Maksym Berezowski i Artemij Wedel – wychowankowie Akademii Kijowsko-Mohylańskiej (Berezowski studiował potem również we Włoszech), działający później na dworze carskim w Petersburgu, podobnie zresztą jak najwybitniejszy ukraiński kompozytor tego okresu – Dmytro Bortniański. Często jednak autorstwo poszczególnych utworów nie jest pewne – to właśnie Wedelowi przypisywany był tradycyjnie koncert *Hospody, Boże moj (Panie, Boże mój)*, zidentyfikowany niedawno jako dzieło Stepana Dehtiarewskiego.

Program koncertu dopełniają dwa psalmy lirnicke znakomitego chórmistrza Dmytra Kotki, nawiązujące do tradycji ukraińskich wędrownych śpiewaków, którzy z towarzyszeniem liry korbowej lub bandury wykonywali przede wszystkim epickie dумы, ale także pieśni religijne i ludowe.

Paweł Markuszewski

foto: Zarochwum zespolu

A CAPPELLA LEOPOLIS

Ludmyła Kapustina - dyrygent

Soprany

Adriana Czuczman
Olesia Urban
Natalia Kluczyńska
Olga Strilecka

Tenory

Wołodymyr Hadzało
Maksym Szpynda
Yurij Chortaszko

Alty

Wasylyna Pidhrebelna
Julia Duma
Lubomyra Tychan

Basy

Taras Hrudowyj
Wasył Czuczman
Taras Melnyk
Matwiy Melnyk

Zespół wokalny „A cappella Leopoldis” został założony przez Romana Stelmaszczuka i Ludmyłę Kapustinę w 2003 roku. Składa się z 8–15 śpiewaków. Wykonując muzykę różnych epok historycznych, członkowie zespołu dążą do stylizacji dawnych manier śpiewu. Dyrygentką zespołu jest Ludmyła Kapustina.

Zespół brał udział w Starosądeckim Festiwalu Muzyki Dawnej, Festiwalu Muzyki Dawnej we Lwowie, cyklach koncertowych „Muzyka na dworach Europy” i „Muzyka w Pałacu biskupa Erazma Ciołka” w Krakowie, Międzynarodowym Forum Muzyki Młodych i „GogolFest” w Kijowie, Szczecińskim Festiwalu Muzyki Dawnej, Fest der Innenhoefe & Museumsnaechte we Freiburgu, Wędrownym Festiwalu Filharmonii Łódzkiej „Kolory Polski”, Festiwalu Ekumenicznym „Jeden Bóg – Wiele Kultur” w Sanoku, Festiwalu Muzyki Cerkiewnej „Salezjańskie Lato” w Przemyślu, Festiwalu Chóralnym „Na Królewskim Trakcie” w Warszawie, Chóralnej Asamblei w Chmielnickim, Festiwalu Kultury Ukraińskiej „Ukraińska Wiosna” w Poznaniu, Festiwalu Muzyki Sakralnej w Gdyni, Międzynarodowym Festiwalu Muzycznym w Mielcu, Festiwalu Muzyki Cerkiewnej „Szlakiem Cerkwi Drewnianych” w Polanie, Warszawskich Spotkaniach Muzycznych, Festiwalu „Wirtuozii” we Lwowie. Śpiewacy zespołu uczestniczyli w warsztatach fundacji „La Pellegrina”, Michaela Pospisila, Tetiany Polt-Lucenko, Bohdana Szweda, Tadeusza Czechaka, Paula Esswooda.

Zespół współpracował z zespołami: Ritornello (Praga), Dekameron (Warszawa), Ortino Musicale i Ars Leonis Basel (Bazylea), Consortium Sedinum (Szczecin), Polską Orkiestrą XVIII Wieku (Kraków), orkiestrą Leopoldis (Lwów), zespołem Starck Compagnay (Kraków), chórem Piotra Zawistowskiego (Warszawa) i chórem RegioChor (Binningen/Bazylea); z dyrygentami: Bogdanem Szwedem, Pawłem Osuchowskim, Stanisławem Welanykiem, Markiem Toporowskim, Tomaszem Ślusarczykiem, z solistami: Tetianą Polt-Lucenko, Veroną Krauze, Daną Marbach, Katarzyną Wiwer, Martą Boberską, Niną Nowak, Agnieszką Monasterską, Maciejem Gocmanem, Mariuszem Godlewskim, Paulem Esswoodem, Maciejem Wolakiem, Michałem Pospisilem, Tomaszem Krzysicą, Jackiem Ozimkowskim.

W repertuarze zespołu znajdują się: chorał gregoriański i pieśni średnio-wieczne, muzyka religijna Monteverdiego, Schütza, Buxtehudego, Händla, Mozarta i polskich kompozytorów XVI–XIX wieku, dzieła operowe Bortniańskiego, muzyka cerkiewna i świecka ukraińskiego baroku, a także program

złożony z europejskich kołęd „Idziemy do Betlejem”. Najbardziej reprezentatywny program zespołu zawiera kompozycje cerkiewne Dyleckiego, anonimowe koncerty 12-głosowe z XVIII wieku, kompozycje Berezowskiego i Wedela oraz psalmy lirnicke – zespół „A cappella Leopoldis” dokonał wspólnych prawykonaw większości z tych utworów i należą one wyłącznie do jego repertuaru.

Zespół nagrał pięć własnych płyt CD oraz uczestniczył w nagraniu kilku innych płyt. W 2009 roku został nominowany do nagrody słuchaczy w czołowej dziesiątce zespołów w kategorii „Grupy wokalne / Chóry” w III Programie Polskiego Radia.

foto: z archiwum dyrygentki

Ludmyła Kapustina urodziła się we Lwowie. W 2000 roku ukończyła Lwowski Wyższy Instytut Muzyczny im. M. Łysenki. Jeszcze będąc na studiach, dyrygowała we Lwowie wieloma arcydziełami muzyki dawnej: Magnificat J.S. Bacha, Messe de Nostre Dame G. de Machaut, kantatami D. Buxtehudego. Brała udział w warsztatach interpretacji muzyki dawnej Hansa Michaela Boerle, Dirkjana Horringi, holenderskiej Fundacji „La Pellegrina”, Michaela Pospisila, Tetiany Polt-Lucenko, Bohdana Szweda, Tomasza Ślusarczyka, Marka Toporowskiego, Gunharda Mattesa. W 2020 w ramach stypendium Gaude Polonia odbyła we Wrocławiu staż pod kierunkiem Andrzeja Kosendiaka. Jest dyrygentką zespołu „A cappella Leopoldis” od początku jego istnienia, wraz z zespołem brała udział w licznych festiwalach muzyki dawnej w Ukrainie i za granicą, występowała w Polsce, Niemczech, Litwie, Szwajcarii, nagrała kilka płyt. Zajmuje się także pedagogiką, ucząc dyrygentury w Lwowskiej Szkole Muzycznej II stopnia im. S. Ludkewycza. Prowadziła kurs „Ukraińska muzyka prawosławna i jej wykonanie” na Festiwalu Muzyki Dawnej w Starym Sączu. W 2014 roku założyła chór Kapeli Barokowej Lwowskiej Narodowej Akademii Muzycznej im. M. Łysenki. Od 2016 roku jest dyrektorem artystycznym Festiwalu Muzyki Dawnej we Lwowie.

Монодичний спів з Львівського Ірмологіону 1709 р.
Покаянія отверзи ми двері

Покаянія отверзи ми двері, Жизнодавче.
Утренюєт бо дух мой ко церкви святій Твоєй,
Церков нашу тілесную всю оскверненную;
Но яко щедр, очисти благоутробним си милосердієм.
На спасенную стезю настави мя, Богородице,
Многими бо си гріхи оскверних душу мою
І в ліности все житіє моє іждих;
Но Твоїми молитвами ізбави мя
От всякия нечистоти.
Помилуй мя, Боже, по велицей милости Твоєй,
По многим щедротам Твоім очисти беззаконія наша,
Боже Спасе мой.
Множество содіянных мною
Помишляю окаянный, трепещу страшнаго дне суднаго,
Но надіюся на милость благоутробія Твоєго,
Яко Давид вопію Ти:
Помилуй мя, Боже, по велицей милости Твоєй.

Микола Дилецький
Вечірня, для 8-голосого хору [фрагменти]

Світе тихий Святия слави,
Безсмертнаго Отця Небеснаго,
Святаго, Блаженнаго, Ісусе Христе:
Пришедше на запад сонця,
Видівше світ вечерній,
Поем Отця і Сина і Святаго Духа Бога.
Достоїн єси во вся времена
Піт бити гласи преподобними,
Сине Божий, живот даяй:
Тімже мир Тя славить.

Господь воцарися і в ліпоту облечеса.

Кириє елейсон. Амін.

Monodia z Irmologionu Lwowskiego (1709)
Otwórz mi drzwi pokuty

Otwórz mi drzwi pokuty, Szafarzu Żywota!
Raniuczko bowiem bieży mój duch do świętego kościoła Twego,
Jakoż splugawiona jest wszystka nasza cielesna świątynia;
Ty przecież przez wnętrzości miłosierdzia Twego oczyść ją
w szczodroblewości Twojej.

Wskaż mi ścieżkę zbawienia, Matko Boża,
Bom splugawił duszę moją wieloma grzechy,
A całe życie moje strawił na próżnowaniu;
Ty przecież modlitwami Twymi zbaw mię
Od wszelakiej nieczystości.
Zmiłuj się, Boże, nade mną w wielkim Twym miłosierdziu,
W szczodroblewości Twej oczyść mię z nieprawości naszych,
Boże, Zbawicielu mój.
Wspominając na mnóstwo
Bezeceństw mych, drzę przed strasznym Dniem Sądu,
Ufam przecież w miłosierdziu wnętrzości Twych,
Jako Dawid wołam do Ciebie:
Zmiłuj się, Boże, nade mną w wielkim Twym miłosierdziu.

Mykoła Dylećkyj
Weczirnia [Wieczernia] na chór ośmiogłosowy [fragmenty]

Pogodna światłości Świętej chwały,
Nieśmiertelnego Ojca Niebieskiego,
Świętego, Błogosławionego, Jezu Chryste:
Przyszliśmy przed zachodem słońca,
Ujrzeliśmy światło wieczorne,
Śpiewamy Bogu Ojcu, Synowi i Duchowi Świętemu.
Boś godzien jest, by o każdym czasie
Śpiewano Tobie zbożne pieśni,
Synu Boży, szafarzu żywota,
Przeto świat śpiewa Twoją chwałę.

Pan króluje, oblekł się w dostojność.

Kyrie elejson. Amen.

Нині отпущаєши раба Твого, Владико,
По глаголу Твоєму, с миром;
Якоже видіста очи мої спасеніє Твоє,
Єже еси уготовал пред лицем всіх людей,
Світ во откровеніє язиком,
І во славу людей Твоїх Ізраїля.

Анонім, перша половина 18 ст.
Сіде Адам прямо Рая, концерт для 12-голосого хору

Сіде Адам прямо Рая,
І свою наготу ридая плакаше: уви мні.
Мене ради создан бих,
Єви ради затворен бих,
Уви мні, Раю мой.
Прелестію лукавого увіщанну бившу і окраденну,
І слави удаленну, уви мні.
К тому твоея сладости не насищуся, но о Раю.
К тому не узрю Господа і Бога моего і Создателя:
В землю бо пойду, от нея же взят бих.
Милостиве, щедре вопію Ти:
Помилуй мя падшаго.

Анонім, перша половина 18 ст.
Плачу і ридаяю, концерт для 12-голосого хору

Плачу і ридаяю, єгда помишляю смерть,
І вижду во гробіх лежашую
По образу Божію созданную нашу красоту,
Безобразну, безславну, не імущу вида.
О чудесе! Что сіє таїнство бисть;
Како предахомся тлінію;
Како сопрягохомся смерти;
Воістинну Бога повелінієм,
Якоже писано єсть,
Подающаго преставльшимся упокоєніє.

Teraz puszczasz sługę Twego, Panie,
Według słowa twego, w pokoju;
Gdyż oczy moje oglądały zbawienie Twoje,
Któreś zgotował przed obliczem wszystkich ludzi;
Światłość ku objawieniu poganom,
A chwałę ludu twego Izraelskiego.

Anonim, pierwsza połowa XVIII wieku
Przed Rajem ci Adam siada, na chór dwunastogłosowy

Przed Rajem ci Adam siada,
A nad nagością swą biada
I płacze: biadaż mi, biada.
Dla mnie byłeś uczyniony,
Za sprawą Ewy zamknięty,
Biada mi, Raju mój.
Zwodzeniem złego zwiedzionemu i okradzionemu,
I z chwały wypędzonemu biada mi.
Przeto owoców twoich słodkich pożywać nie będę, Raju mój.
Przeto nie ujrzę Pana i Boga mego i Stwórcy:
Do ziemi się nawrócę, gdyżem z niej wzięty.
Wołam do Ciebie, miłosierny, szczodroblivy:
Zmiłuj się nade mną, upadłym.

Anonim, pierwsza połowa XVIII wieku
Płaczę a narzekam, na chór dwunastogłosowy

Płaczę a narzekam, kiedy na śmierć wspomnę,
A ujrzę, jako złożona jest w grobie,
Na kształt Boga uczyniona piękność nasza
Bezkształtna, bezecna, szkaradnej postawy.
Co za cuda! Cóż to za sakrament;
Że się w proch obróciliśmy;
Że się ze śmiercią złączyliśmy;
Zaprawdę Boga zrządzeniem,
Jakoż pisano jest,
Iż umarłym daruje uspokojenie.

Анонім, перша половина 18 ст.*Вік мой скончавається*, концерт для 12-голосого хору

Вік мой скончавається,
 А страшний престол готується,
 Ріка же огненная течет,
 Претя ми мукою
 І неугасающим пламенем,
 Но послы ми, Господи, слези,
 Да погасят всю силу его.
 Хотяй спастися всім чоловіком,
 Премилостивий Боже.

Максим Березовський*Три піснеспіви на причастя*

Блажені, яже ізбрал і прийал еси, Господи,
 І пам'ять їх в род і род. Аллилуя.

Чашу спасенія приіму
 І імя Господнє призову. Алилуя.

Радуйтеся, праведнії, о Господі,
 Правим подобаєт похвала. Алилуя.

Отче наш, концерт для 4-голосого хору

Отче наш, Іже еси на небесіх!
 Да святится імя Твоє,
 Да приїдет Царствіє Твоє,
 Да будет воля Твоя,
 як на небесі так і на землі.
 Хліб наш насущній даждь нам днесь;
 І остави нам долги наша,
 Якоже і ми оставляєм должникам нашим;
 І не введи нас во іскушеніє,
 Но ізбави нас од лукавого.
 А яко Твоє єсть Царство
 І сила, і слава
 Отця і Сина і Святого Духа
 І нині і присно і во віки віков.
 Амінь.

Anonim, pierwsza połowa XVIII wieku*Ziemskie życie me ucieka*, na chór dwunastogłosowy

Ziemskie życie me ucieka,
 A straszna stolica czeka,
 Toczy się ognista rzeka,
 Męką mię przeraża
 I pożogą gorejącą.
 Łzy przecież ześlij mi, Panie,
 A całą jej moc ugaszą.
 Zbaw mię, człowieka całego,
 Przenajmiłościwszy Boże.

Maksym Berezowski*Trzy pienia eucharystyczne*

Błogosławiony naród, którego Pan jest Bogiem jego;
 Lud, który sobie obrał za dziedzictwo. Alleluja.

Kielich obfitego zbawienia wezmę,
 A imienia Pańskiego wzywać będę. Alleluja.

Weselcie się w Panu sprawiedliwi;
 Bo szczerym przystoi chwalić Pana. Alleluja.

Ojcie nasz, na chór czterogłosowy

Ojcie nasz, Któryś jest w niebie!
 Święć się imię Twoje,
 Przyjdź Królestwo Twoje,
 Bądź wola Twoja
 Jako w niebie, tak i na ziemi.
 Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj.
 I odpuść nam nasze długi,
 Jako i my odpuszczamy dłużnikom naszym.
 I nie wwdź nas na pokuszenie,
 Ale nas zbaw ode złego;
 Albowiem Twoje jest królestwo
 I moc, i chwała
 Ojca i Syna, i Ducha Świętego
 Teraz i zawsze, i na wieki wieków.
 Amen.

Слава во вишніх Богу, концерт для 4-голосого хору

Слава во вишніх Богу, і на землі мир,
Днесь восприємлет Вифлеєм Сідащого вину (присно) со Отцем,
Днесь ангели младенця рожденного
Боголіпно славословят:
Слава во вишніх Богу, і на землі мир, в чоловіцїх благоволеніє.

Степан Дегтяревський

Господи, Боже мой, концерт для 4-голосого хору

Господи Боже мой, на Тя уповах,
Спаси мя от всіх гонящих мя...
Вонми гласу моленія моего,
Царю мой і Боже мой...

Воскресни, Господи Боже мой,
Да вознесеться рука Твоя,
Не забуди мене до конца...

Господи, настави мя правдою Твоею,
Враг моїх ради ісправи пред Тобою путь мой.

Суди їм, Боже, да отпадуть от мислей своїх,
По множеству нечестія їх ізрини я...

І да возвеселяться всі уповающі на Тя,
Во вік возрадуються...
І да похваляться о Тебї
Всі любящі імя Твоє.

Артем Ведель

Воскресеніє Христово видівше, піснеспів з утрени

Воскресеніє Христово видівше,
Поклонімся Святому Господу Ісусу,
Єдиному безгрішному.
Кресту Твоєму покланяємся, Христе,
І Святоє Воскресеніє Твоє
Поем і славим,

Chwała na wysokościach, na chór czterogłosowy

Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój.
Dzisiaj gości Betlejem Tego, co siedzi po prawicy Ojca,
Dzisiaj aniołowie Dzieciątka narodzonemu
Śpiewają zbożnie chwałę:
Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach dobre upodobanie.

Stepan Dehtiarewski

Panie, Boże mój, na chór czterogłosowy

Panie, Boże mój! w tobie ufam;
Wybawże mię od wszystkich prześladowców moich...
Słuchaj pilnie głosu wołania mego,
królu mój, i Boże mój...

Powstańże, Panie Boże!
Podnieś rękę Twoją;
Nie zapominajże ubogich...

Panie! Prowadź mię w sprawiedliwości Twojej
Dla nieprzyjaciół moich, a wyprostuj przed obliczem Twojem drogę moją.

Spustosz ich, o Boże! Niech upadną od rad swoich;
Dla wielkości przestępstwa ich rozpędź ich...

A niechaj się rozweselą wszyscy, co ufają w Tobie;
Na wieki niech wykrzykują...
I rozradują się w Tobie,
Którzy miłują imię Twoje.

Artem Wedel

Którzyśmy oglądali Zmartwychwstanie Pańskie, śpiew z liturgii jutrzni

Którzyśmy oglądali Zmartwychwstanie Pańskie,
Pokłońmy się Świętemu Panu Jezusowi,
Jedynemu bezgrzesznemu.
Krzyżowi Twemu kłaniamy się, Chryste,
I Świętego Zmartwychwstania Twego
Chwałę śpiewamy,

Ти бо єси Бог наш,
 Разві Тебе іного не знаєм,
 Ім'я Твоє іменуєм.
 Приїдіте, всі вірнії,
 Поклонімся Святому Христову Воскресенію,
 Се бо приїде Крестом радість всему миру.
 Всегда благословяще Господа,
 Поєм Воскресеніє Єго.
 Распятіє бо претерпів,
 Смертію смерть разруши.

Дмитро Котко

Кант про Страшний Суд, лірницька псальма

Когда час приходит треба помирати,
 Хоч яке багатство треба покидати.
 Страшний Суд ся приближає,
 Страшний Суд ся приближає,
 Готуймося всі.
 Конець віка прийде,
 Страшний Суд наступить,
 А хто добре вчинить,
 Царствія доступить.
 Ой когда конець віка іскончається,
 А тогда Страшний Суд приближається.
 Ой восплачмо ми всі возридаймо.
 Та на безсмертний час розмишляймо.
 А помилуй нас сам Ісус Христос.

Через поле широкеє, лірницька псальма

Через поле широкеє,
 А через море глибокеє.
 Туди ішла Пречистая
 А Пречистая Божа Мати.
 Де Христа взяли на хрест розп'яли,
 Гвоздями руки прибивали.
 Просимо Тебе, Сину Божий,
 Най Твоя ласка нам поможе.

Bo Tyś jest Bóg nasz,
 A innego przed Tobą nie mamy,
 Imię Twoje chwalimy.
 Przyjdźcie, wszyscy wierni,
 Pokłońmy się Świętemu Zmartwychwstaniu Pańskiemu,
 Albowiem przyjdzie przez Krzyż radość wszemu światu.
 Zawsze błogosławiąc Panu,
 Chwałę śpiewamy Jego Zmartwychwstania.
 Albowiem wycierpiał ukrzyżowanie,
 A śmierć przez śmierć zgładził.

Dmytro Kotko

Cantus o Sądzie Ostatecznym, psalm lirniczy

Kiedy czas nam przyjdzie umrzeć z woli nieba,
 Jaka bądź majątność, wyrzec się jej trzeba.
 Sąd zbliża się Ostateczny,
 Sąd zbliża się Ostateczny,
 Gotujmy się...
 Przyjdzie koniec życia,
 Sądny Dzień nastąpi,
 Ten, co dobrze czynił,
 Królestwa dostąpi.
 Oj, kiedy się kończy koniec życia tego,
 Tedy bliski Sądu dzień Ostatecznego,
 Oj, zapłaczmy wszyscy i narzekajmy,
 A o nieśmiertelnym czasie rozmyślajmy.
 Jezu Chryste, a nasz Panie,
 Miej nad nami zmiłowanie.

Przez pole, pole szerokie, psalm lirniczy

Przez pole, pole szerokie,
 Przez morze, morze głębokie,
 Szła po świecie Przenajświętsza,
 Przenajświętsza Matka Boża.
 Syna jej pojмали, ukrzyżowali,
 Gwoźdźmi ręce przybijali.
 Prosimy Ciebie, Dziecię Boże,
 Niech nam Twa łaska dopomoże.

2 Koncert kameralny

ROYAL STRING QUARTET

Izabella Szałaj-Zimak – I skrzypce

Elwira Przybyłowska – II skrzypce

Paweł Czarny – altówka

Michał Pepol – wiolonczela

Program:

Jewhen Stankowycz (ur. 1942)

Kwartet smyczkowy nr 1 (1973, polskie prawykonanie)

Zoltan Almaszi (ur. 1975)

Kwartet smyczkowy nr 2 (2008/2021)

Oleksij Retynski (ur. 1986)

Kwartet smyczkowy „C-dur” (2011, polskie prawykonanie)

Walentyn Sylwestrow (ur. 1937)

Kwartet smyczkowy nr 1 (1974)

środa, 8 września 2021 r., godz. 19.00

Studio Koncertowe Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego

Na drugim koncercie 7. Dni Muzyki Ukraińskiej zabrzmiały cztery kwartety smyczkowe kompozytorów różnych pokoleń. Choć utrzymane są w różnej stylistyce, to łączy je mistrzowska integracja elementów muzycznej tradycji z nowoczesnymi środkami techniki kompozytorskiej.

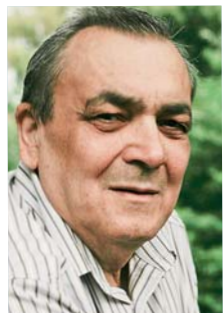
Kwartet smyczkowy nr 1 Jewhena Stankowycza, napisany wkrótce po ukończeniu studiów kompozytorskich i dedykowany słynnemu ukraińskiemu Kwartetowi im. Łysenki, łączy w sobie elementy tradycji i awangardy. Uwagę słuchacza zwraca przede wszystkim olbrzymia zmienność nastrojów, ale także niezwykła wrażliwość brzmieniowa, różnorodność artykulacji i mistrzowskie dialogowanie poszczególnych instrumentów zespołu.

Późniejszy o niemal pół wieku *Kwartet smyczkowy nr 2* Zoltana Almasziego nawiązuje miejscami otwarcie do tradycji muzyki tonalnej, choć nie brak tu również brzmieniowych poszukiwań spod znaku sonorystycznej awangardy. Na pierwszy plan w utworze wysuwa się ekspresja, osiągnięta za pomocą różnorodnych środków; zwraca uwagę również doskonałe wyważenie proporcji między instrumentami.

Kwartet smyczkowy „C-dur” Oleksija Retynskiego już samym tytułem wskazuje na podjęcie dialogu z tradycją. Jest to jednak dialog nieoczywisty, kunsztownie ukryty wśród nowoczesnych środków i technik kompozytorskich oraz niezwykle różnorodnych współbrzmień. Kolejne, mniej lub bardziej zakamuflowane nawiązania do tytułowego „C-dur” – czy szerzej: do elementów tradycyjnego języka muzycznego – czekają na odkrycie przez uważnego słuchacza.

I wreszcie *Kwartet smyczkowy nr 1* Walentyna Sylwestrowa, czołowego dziś twórcy muzyki ukraińskiej. Podobnie jak dzieło Stankowycza dedykowany Kwartetowi im. Łysenki, stanowi jeden z punktów zwrotnych w karierze kompozytora. Wiele tu jeszcze dysonansów i środków typowych dla wcześniejszego okresu twórczości Sylwestrowa, na pierwszy plan wysuwają się jednak nawiązania do muzyki przeszłości i kontemplacyjny, miejscami niemal minimalistyczny charakter utworu, co stanie się cechami charakterystycznymi jego późniejszych dzieł. Jeden z recenzentów celnie określił *Kwartet* jako „meandryczną podróż przez rozmaite muzyczne pejzaże, harmonijne i dysonansowe”.

Paweł Markuszewski

Jewhen Stankowycz (ur. 1942) studiował kompozycję w latach 1962–1963 u Adama Sołtysa w Konserwatorium Lwowskim, a następnie w latach 1965–1970 w Konserwatorium Kijowskim, najpierw u Borysa Latoszyńskiego, a po jego śmierci u Myrosława Skoryka. W 1977 roku otrzymał Nagrodę im. T. Szewczenki za *Symfonię Nr 3 „Ja utwierdzam się”*. W latach 1990–1992 był Przewodniczącym Związku Kompozytorów Ukrainy.

W 1996 roku przebywał w Szwajcarii na stypendium rządu szwajcarskiego, na którego zamówienie napisał szereg utworów. Jest profesorem Narodowej Akademii Muzycznej w Kijowie. Jego utwory były wykonywane w wielu krajach Europy, USA i Kanadzie.

Stankowycz zaznaczył wyraźnie swą obecność w muzyce ukraińskiej już w pierwszych latach samodzielnej pracy. Jest kompozytorem o temperamencie dramatycznym i epickim rozmachu. Nawet utwory kameralne pod jego piórem nabierają charakteru zgoła niekameralnego, jak np. *III Symfonia kameralna* na flet i orkiestrę smyczkową (zaliczona przez Międzynarodową Trybunę Kompozytorów UNESCO do 10 najwybitniejszych utworów 1985 roku). W swoim czasie Stankowycz ulegał awangardowym tendencjom; pisał utwory nawiązujące do „igrania” z cudzym stylem (*Sinfonietta*), kompozycje quasi-barokowe (*Sinfonia Larga*) czy „romantyczne” (*Symfonia nr 4 Lirica*). Z równym powodzeniem wypowiada się w dowolnym gatunku czy formie, także w muzyce dla teatru dramatycznego i filmu.

Najchętniej jednak skłania się ku dramaturgii o treści problemowo-filozoficznej. Stąd w jego twórczości przeważają monumentalne formy symfoniczne czy teatralne (m.in. 10 symfonii), spośród których wyróżniają się szczególnie: *Symfonia nr 3* (1976) do poezji P. Tyczyny na głos solowy, chór i orkiestrę, *Symfonia pastorałi* (1979), folk-opera *Kwiat paproci* (1979), balet *Olga* (1982), potężne *Dictum* (1987) w 11 częściach na orkiestrę kameralną oraz szereg utworów poświęconych tragedii Czarnobyli – *Czarna elegia* (1991), *Poemat boleści* (1993), a także symfoniczna *Panachyda* poświęcona pamięci ofiar Wielkiego Głodu w 1933 roku.

Zoltan Almaszi (ur. 1975) – ukraiński kompozytor, wiolonczelista, laureat Nagrody im. Lwa Rewuckiego (2003), Nagrody im. Borysa Latoszyńskiego (2012). Ukończył lwowski Państwowy Wyższy Instytut Muzyczny im. M. Łysenki w klasach kompozycji i wiolonczeli Jurija Łaniuka, a następnie staż asystencki w Narodowej Akademii Muzycznej Ukrainy im. P. Czajkowskiego w Kijowie pod kierunkiem Jewhena Stankowycza. Dwukrotnie (jako wiolonczelista i jako kompozytor) był laureatem Międzynarodowego

Konkursu im. S. Prokofiewa w Mariupolu.

Zoltan Almaszi jako kompozytor i wykonawca bierze aktywny udział we wszystkich największych festiwalach muzyki współczesnej na Ukrainie („Kontrasty”, „Forum Muzyki Młodych”, „Kyiv Music Fest”, „Muzyczne Premiery Sezonu”, „Dwa Dni i Dwie Noce Nowej Muzyki”). Utwory kompozytora wykonywano w Szwajcarii, Francji, Węgrzech, Holandii, Białorusi, Mołdowie, Niemczech, Stanach Zjednoczonych.

Szczególne znaczenie dla kompozytora ma Polska. To właśnie ze strony polskich organizacji kulturalnych miał najwięcej zamówień. Za najdonioślejsze wydarzenie w swej twórczej biografii kompozytor uważa wykonanie w warszawskiej Filharmonii Narodowej *Symfonii „Wyspa”* przez Narodową Orkiestrę Ukrainy w ramach festiwalu „Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie”.

W 2008 roku studiował w Katowicach u Aleksandra Lasonia w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP „Gaude Polonia”. Almaszi jest autorem ponad 80 utworów na różne obsady.

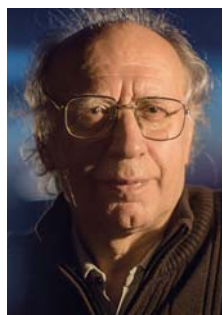

Ołeksij Retynski (ur. 1986) – ukraiński kompozytor urodzony w Symferopolu. W 2010 roku ukończył Narodową Akademię Muzyczną Ukrainy im. P. Czajkowskiego w Kijowie w specjalności kompozycja (klasa prof. Igora Szczerbakowa). W latach 2009–2014 studiował kompozycję klasyczną i elektroniczną w Hochschule der Künste w Zurychu (klasa prof. Bruno Karrera i prof. Germana Toro-Pereza). W roku 2016 ukończył studia podyplomowe w Grazu

(klasa prof. Beata Furrera). Od roku 2020 mieszka i tworzy w Wiedniu oraz St. Petersburgu.

Twórczość Retynskiego obejmuje muzykę symfoniczną, kameralną, elektro-niczną, a także teatralną, filmową, instalacje i performance. Jego utwory wykonywane były w Teatrze Maryjskim w Petersburgu, Narodowej Filharmonii Ukrainy, MuseumsQuartier w Wiedniu, Museum Joanneum w Grazu, Zwinger w Dreźnie, a także na festiwalach: „CIME/ICEM” (USA), „MDR Musiksommer” w Eisenach (Niemcy), „Musik der zeitgenössischen Komponisten” w Lucernie (Szwajcaria), „Gaudeamus Muziekweek” (Holandia) i wielu innych. Współpracował z takimi muzykami i zespołami, jak: Music Aeterna i Teodor Currentzis, Orkiestra SWR, Państwowa Akademicka Orkiestra Symfoniczna Federacji Rosyjskiej i Vladimir Jurowski, a także Antoni Baryszewski (Ukraina), Luigi Gaggero, Jean-Bernard Matter (Francja); Narodowa Orkiestra Symfoniczna Ukrainy, Keuris Saxophon Quartett (Holandia).

W roku 2019 kompozytor otrzymał stypendium w Studiu Eksperymentalnym Radia SWR w Stuttgarcie. W roku 2020 otrzymał austriacką nagrodę państwową w dziedzinie kompozycji. Na zaproszenie Teodora Currentzisa, w 2020 roku został pierwszym rezydentem zespołu MusicAeterna. Od początku roku 2021 jest rezydentem Alma Mater Worldwide Foundation.

Walentyn Sylwestrow (ur. 1937) ukończył w 1955 r. kijowski Instytut Inżynierii Budowlanej, zaś w latach 1958–1964 studiował w kijowskim Konserwatorium Muzycznym kompozycję u Borysa Latoszyńskiego, harmonię i kontrapunkt u Łewka Rewuckiego.

Był centralną postacią kijowskiej awangardy muzycznej w latach sześćdziesiątych. Debiutował w 1961 roku na „plenium” młodych kompozytorów ukraińskich, gdzie jego pierwsze ważniejsze dzieło, *Kwintet fortepianowy*, wzbudziło swego rodzaju sensację. W pierwszym okresie swojej twórczości przejął od Schönberga i Weberna technikę dwunastotonową. Utwory pisane tą techniką były podczas swoich prawykonań powodem zagorzałych sporów, przez co Sylwestrow, podobnie jak i inni kompozytorzy kijowskiej awangardy, pozostawał długi czas na cenzurowanym. W tym czasie był wyrzucony ze Związku Kompozytorów.

W 1966 roku otrzymał zamówienie od Fundacji Muzycznej Kusewickiego; powstał utwór *Eschatofonia* (1966), który w 1968 roku został prawykonany w Darmstadt pod dyrekcją Bruno Maderny. Kulminację pierwszego okresu twórczości stanowi trzyczęściowy utwór *Drama* (1972), którego pierwsza część jest sonatą skrzypcową, druga sonatą wiolonczelową, a trzecia – triem. Dzieło to jest uważane za najważniejszy utwór pierwszego okresu twórczości kompozytora.

Później nastąpił radykalny zwrot w kierunku diatoniki, a Sylwestrow, nawiązując do gatunków i norm stylistycznych XVII-XIX stulecia, odnalazł bardzo osobistą formę wypowiedzi, na swój sposób zbliżając się do minimalizmu. Rok 1973 przyniósł całą serię dzieł napisanych w „starym stylu”. Styl ten osiągnął dojrzałość w *I Kwartecie smyczkowym* (1974). Następnie powstały *Symfonia Nr 4* na instrumenty dęte blaszane i smyczki (1976), *Serenada na smyczki* (1978), *Symfonia Nr 5* (1980–1982), *Widmung*, koncert na skrzypce i orkiestrę (1991–1992), *Metamuzyka* na fortepian i orkiestrę (1992), *Elegia do poezji T. Szewczenki* na chór mieszany a cappella (1996) i inne. *Metamuzyka* była prawykonana w Berlinie z udziałem Aleksieja Lubimowa i Berlińskiej Orkiestry Radiowej pod dyrekcją Arturo Tamayo.

Sylwestrow ma w swym dorobku m.in. 8 symfonii, utwory na chór, zespoły kameralne, utwory na fortepian, pieśni, a także *Requiem dla Larysy*, poświęcone pamięci żony kompozytora.

Royal String Quartet

Royal String Quartet powstał w 1998 roku w warszawskiej Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina. W latach 2001–2004 muzycy zespołu odbyli studia podyplomowe w Kolonii pod kierunkiem Alban Berg Quartett.

Zespół jest laureatem nagród na licznych konkursach, m.in. w Casale Monferrato (Włochy), Krakowie, Kuhmo (Finlandia) i na renomowanym konkursie w kanadyjskim Banff. RSQ otrzymał również nagrodę fundacji Borletti-Buitoni „dla wybitnych muzyków u progu kariery” oraz Nagrodę Specjalną Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „w uznaniu zasług dla kultury polskiej”, zaś w 2007 roku kwartet nominowano do prestiżowej brytyjskiej nagrody Royal Philharmonic Society. W latach 2004–2006 zespół objęty był elitarnym programem BBC New Generation Artist, czego efektem były liczne występy, nagrania oraz transmisje radiowe. Recitale RSQ transmitowane były przez telewizję Mezzo i TVP Kultura. W budowaniu marki zespołu ważną rolę odegrał także specjalny koncert dla królowej Elżbiety II.

Zespół jest doceniany przez najważniejsze festiwale na świecie. Pięciokrotnie wystąpił na BBC Proms, grał też m.in. na City of London Festival, Aldeburgh Festival, West Cork Music w Irlandii, Schleswig Holstein i Rheingau Festival w Niemczech, Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warsza-

wie, Sacrum Profanum w Krakowie, Wratislavia Cantans we Wrocławiu oraz australijskim Perth International Arts Festival. Kwartet występował z recitalami w londyńskich Wigmore Hall i Cadogan Hall, Concertgebouw w Amsterdamie, Bridgewater Hall w Manchesterze, National Gallery of Art, Phillips Collection oraz w Smithsonian Institute w Waszyngtonie (na komplecie instrumentów Antonio Stradivariiego), Studio 104 w Maison de la Radio w Paryżu, Le Grand Theatre w Bordeaux, Sali im. Martinů w Pradze, Palais des Beaux-Arts w Brukseli, Konzerthausach w Wiedniu i Berlinie, Sejong Center w Seulu, Beijing Concert Hall w Pekinie, sztokholmskim Konserthuset, a także w Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego, w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach i Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Kwartet ma w dorobku 17 płyt docenionych przez międzynarodową krytykę, nagrodzonych dwoma „Fryderykami” i sześcioma nominacjami do tej nagrody. Od 2008 roku współpracuje z brytyjską wytwórnią Hyperion, w kraju wydawał płyty także w firmach DUX i BeArTon. Albumy zespołu docenili krytycy m.in. miesięcznika „Gramophone” (Editor’s Choice), „BBC Music Magazine” (Disc of the Month), „Diapason” i „The Strad”.

W 2004 roku muzycy RSQ stworzyli własny festiwal „Kwartesencja”. To dziś jedna z ważniejszych imprez muzycznych Warszawy, podczas której muzycy w swych ambitnych artystycznie przedsięwzięciach nie uznają granic gatunków. Właśnie podczas Kwartesencji odbyło się wiele prawykonań utworów skomponowanych specjalnie dla RSQ przez m.in. Pawła Szymańskiego, Wojciecha Blecharza, Andrzeja Kwiecińskiego, Zygmunta Koniecznego, Marcina Stańczyka.

Muzycy od lat dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem z młodszymi kameralistami. W latach 2012–2015 byli wykładowcami Queen’s University w Belfaście. Od 10 lat pozostają wierni własnym kursom mistrzowskim w Rybnej, a na co dzień ucząją na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina oraz w warszawskich szkołach muzycznych.

Koncert orkiestrowy

Maria Kijach – flet

Kyryło Bondar – skrzypce

Jaroslawa Neklajewa – harfa

Oksana Nikitiuk – mezzosopran

Dmytro Tawanec – fortepian

Narodowy Zespół Solistów „Kijowska Kamerata”

Roman Rewakowicz – dyrygent

Program:

Wołodimir Zahorcow (1944–2010)

Koncert kameralny nr 3 (1984, polskie prawykonanie)

Igor Szczerbakow (ur. 1955)

Aria Passione I na orkiestrę kameralną (1992, polskie prawykonanie)

Wołodimir Runczak (ur. 1960)

Symfonia kameralna nr 1, pamięci Borysa Latoszyńskiego (1986, polskie prawykonanie)

Oleh Kywa (1947–2007)

Kantata kameralna nr 3 na głos i orkiestrę kameralną do słów Pawła Tycyny (1982, polskie prawykonanie)

Oleksandr Kozarenko (1963)

Concerto rutheno na fortepian i orkiestrę kameralną (1991)

sobota, 11 września 2021 r., godz. 19.00

Studio Koncertowe Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego

Program finałowego koncertu 7. Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie zawiera pięć kompozycji orkiestrowych ukraińskich twórców średniego i starszego pokolenia. Podobnie jak w wykonywanych na poprzednim koncercie kwartetach smyczkowych, tak i tutaj elementy dialogu z muzyczną tradycją przeplatają się z nowszymi środkami techniki kompozytorskiej.

Koncert kameralny nr 3 Wołodimyra Zahorcewa to jedno z dziewięciu dzieł tego gatunku w spuściźnie kompozytora. Słysząc w nim dalekie echa ukraińskiego folkloru, ale także elementy liryczne; pierwszoplanowymi elementami stają się rytm oraz wysmakowane brzmienia orkiestry. Wyraźne są również nawiązania do twórczości klasyków XX wieku – Bartóka, Skriabina, Latoszyńskiego, Szostakowicza.

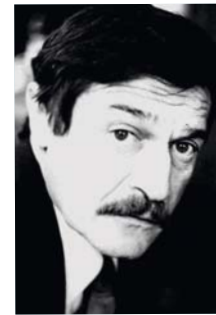
Aria Passione I na orkiestrę kameralną Igora Szczerbakowa, określana przez kompozytora także jako *Symfonia kameralna nr 2*, to dzieło inspirowane Pasją według św. Mateusza J.S. Bacha (podobnie zresztą jak kolejna, *Aria Passione II*, wykonywana podczas 5. Dni Muzyki Ukraińskiej w 2019 roku). Podstawą muzycznego opracowania stała się tu aria *Blute nur, du liebes Herz!*, a kolejnym – obok bezpośredniego cytatu – elementem nawiązania do muzycznej tradycji jest również sposób kształtowania ekspresji.

O wykonywanym dziś utworze tak pisze Wołodimir Runczak: „*Symfonia kameralna nr 1* na orkiestrę smyczkową (pamięci Borysa Latoszyńskiego) została napisana w 1986 roku na propozycję szefa Orkiestry Kameralnej «Kijowska Kamerata», Walerija Matiuchina. Utwór znalazł się w programie koncertu poświęconego pamięci wybitnego ukraińskiego kompozytora, Borysa Latoszyńskiego. Później zostałem zmuszony do zaprezentowania tej symfonii na egzaminie państwowym z kompozycji w Konserwatorium Kijowskim (1986; byłem zmuszony, ponieważ *I Symfonii «Symfonia płaczów»*, *II Symfonii i III Symfonii «Credo»* nie dopuszczono do egzaminu). Za *I Symfonię kameralną* na egzaminie państwowym otrzymałem średnią ocenę 3 (dyskutowano też i głosowano negatywną ocenę 2). Trzydzieści lat później wykonałem ten utwór z Kijowską Orkiestrą Kameralną w ramach międzynarodowego festiwalu muzycznego «Kyiv Music Fest», a ze sceny, opowiadając pokrótce historię tego utworu, poprosiłem o pozwolenie na ponowne przystąpienie do egzaminu państwowego z kompozycji ze słuchaczami w roli komisji egzaminacyjnej. Gdy ponownie wyszedłem, aby się pokłonić, zobaczyłem, że publiczność wstała z miejsc. Dlatego uważam, że zdałem egzamin państwowy z kompozycji na najwyższy wynik...”

Kantata kameralna nr 3 to jedno z najznakomitszych dzieł zmarłego przedwcześnie Ołeha Kywy. Kompozytor sięgnął tu po pełne dramatyizmu wiersze Pawła Tyczyny, jednego z najwybitniejszych poetów ukraińskich XX stulecia; kolejne części utworu to *Jesień taka miła...*, *Otwierajcie bramy* oraz *Wołam Cię*. Wyraźnie słyszalne są tu nawiązania do ukraińskiej muzyki ludowej, na pierwszy plan jednak wysuwa się ekspresyjna partia solowa, pisana z myślą o słynnej ukraińskiej śpiewaczce Ninie Matwijenko, której utwór został dedykowany.

Concerto rutheno na fortepian preparowany i orkiestrę kameralną Oleksandra Kozarenki to – jak wskazuje sam tytuł – kompozycja silnie zakorzeniona w ukraińskim folklorze. Unikalne połączenie ludowej melodyki i rytmiki (wyraźna stylizacja huculskiej kołomyjki) z brzmieniem fortepianu i nowatorskimi sposobami artykulacji tworzy całość jedyną w swoim rodzaju, a słyszalne wpływy witalistycznej motoryki czy nawet echa inspiracji jazzowych dodają smaku tej niezwyklej, niepozostawiającej słuchaczy obojętnymi kompozycji.

Paweł Markuszewski

Włodimir Zahorcow (1944–2010) – ukraiński kompozytor, laureat Nagrody Państwowej im. Borysa Latoszyńskiego (1967). Ukończył Konserwatorium Kijowskie w klasach Borysa Latoszyńskiego (którego był jednym z ostatnich uczniów) i Andrija Sztohareni. Od 1968 roku członek Związku Kompozytorów Ukrainy. W latach 1968–1974 był redaktorem w wydawnictwie „Muzyczna Ukrajina”. W latach 60. zaliczany był do nieformalnej grupy kompozytorskiej, znanej na Zachodzie jako „Kijowska Awangarda”.

W latach 70. i 80. jego muzyka wykonywana była często poza granicami Ukrainy. Ważnym wydarzeniem stało się wykonanie utworu *Gradacje* przez orkiestrę Filharmonii Nowojorskiej pod dyrekcją Zubina Mehty w styczniu 1980 roku. Muzyka Zahorcewa wykonywana była także m.in. w Bostonie, Berlinie, Las Vegas, Londynie, Bratysławie, Zagrzebiu. Regularnie uczestniczył w festiwalach nowej muzyki – „Muzyczne Premiery Sezonu”, „Kyiv Music Fest” i innych.

Ważne miejsce w dorobku Zahorcewa zajmuje 9 koncertów kameralnych, powstałych w latach 1981–2004. Jest także autorem 5 symfonii, *Koncertu skrzypcowego*, *Koncertu na orkiestrę „Twórczość”*, opery *Dolores*, licznych utworów fortepianowych i kameralnych.

Igor Szczerbakow (ur. 1955) ukończył kompozycję w kijowskim Konserwatorium w klasie Witalija Kirejki. Obecnie jest profesorem kompozycji w Narodowej Akademii Muzycznej Ukrainy im. P. Czajkowskiego w Kijowie. W latach 1992–1995 był dyrektorem festiwalu „Muzyczne Forum Młodych”. Obecnie jest dyrektorem festiwalu „Muzyczne Premiery Sezonu”, a także przewodniczącym komitetu organizacyjnego najważniejszego festiwalu muzycznego Ukrainy – „Kyiv Music Fest”. Od 1999 roku był przewodniczącym Kijowskiego Oddziału Związku Kompozytorów Ukrainy, a od 2010 roku jest przewodniczącym Związku Kompozytorów Ukrainy.

Otrzymał Państwową Nagrodę im. T. Szewczenki, a także Artystyczną Nagrodę „Kijów” im. A. Wedela. Jest autorem oper, utworów na orkiestrę sym-

foniczną, muzyki teatralnej, utworów kameralnych, wokalnych i chóralnych, a także utworów dla dzieci. W swej muzyce kompozytor stara się jednoczyć europejskie tradycje muzyki sakralnej z medytacyjnym budowaniem przestrzeni muzycznej, ostatnio coraz bardziej zabarwionej neoromantycznym strumieniem. Wśród najważniejszych kompozycji, znajdują się Wers pokutny (1989), kantata na chór mieszany *Stabat Mater* (1992), *Aria Passione* na orkiestrę kameralną (1992), *Agnus Dei* na sopran, organy i perkusję (1996), *Koncert na fortepian i smyczki* (1996), *Koncert na skrzypce i orkiestrę kameralną* (1997–99), *Liebestod* na orkiestrę symfoniczną (2004), *Barkarola* na fortepian i orkiestrę symfoniczną (2005), *Koncert fortepianowy nr 2* (2005), *Koncert na flet i orkiestrę* (2008).

Utury Szczerbakowa są wykonywane w wielu krajach, a także nagrane dla Ukraińskiego i Polskiego Radia oraz wydane na płytach CD. W Polsce prezentowane były m.in. na „Warszawskich Spotkaniach Muzycznych” i „Dniach Muzyki Kompozytorów Krakowskich”. Były wydawane w Ukrainie i Szwajcarii. Aktualnie wydawcą utworów Igora Szczerbakowa jest Wydawnictwo „Lauren Keiser Music Publishing” (NY, USA).

foto z archiwum kompozytora

Wołodmyr Runczak (ur. 1960) – kompozytor i dyrygent, absolwent Konserwatorium Kijowskiego (1984 – bajan i dyrygentura; 1986 – kompozycja), laureat wielu międzynarodowych konkursów kompozytorskich. Twórca muzyki orkiestrowej, kameralnej, solowej, chóralnej, wykonywanej na wielu międzynarodowych festiwalach muzyki współczesnej w Ukrainie i za granicą (koncerty autorskie m.in. w Monachium, Paryżu, Nowym Jorku). Jego utwory ukazywały się drukiem w Niemczech, Włoszech, Polsce, Belgii i na

Ukrainie, a nagrania płytowe m.in. w Niemczech, Belgii, USA. Przez dziesięć lat Runczak prowadził program „Nowa Muzyka w Ukrainie” w trzecim programie Państwowego Radia Ukrainy. Z jego inicjatywy po raz pierwszy w Ukrainie zabrzmiały dzieła orkiestrowe i zespołowe czołowych kompozytorów XX wieku.

Dokonał ponad 400 prawykonania światowych i ukraińskich współczesnych utworów muzycznych. Jako dyrygent występuje z Zespołem Kameralnym „Nowa Muzyka w Ukrainie”, który założył w sezonie 1988–1989. Zespół wraz

z wytwórnią płytową „Atlantic” wydał 10 płyt CD z utworami kompozytorów współczesnych. Jako dyrygent gościnny występował z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Ukrainy, Narodową Orkiestrą Filharmoniczną w Odessie, Orkiestrą Symfoniczną Radia Ukrainy, z orkiestrami symfonicznymi i kameralnymi filharmonii we Lwowie, Odessie, Charkowie, Zaporozżu, Ługańsku, Równem, z zespołami muzycznymi Kazachstanu, Bułgarii, Izraela, Francji, Włoch. W sezonach 2007/2008 i 2010/2011 pełnił funkcję głównego dyrygenta gościnnego Państwowej Orkiestry Kameralnej Azerbejdżanu im. Kara Karajewa. Jest dyrektorem artystycznym międzynarodowych festiwali „Dzień ukraińskiego bajanu i akordeonu”, „Charków współczesny” i „Nowa Muzyka w Ukrainie”.

foto z archiwum kompozytora

Oleh Kywa (1947–2007) – ukraiński kompozytor, laureat Nagrody im. W. Łysenki (2004), Narodowy Artysta Ukrainy (2001), członek Narodowego Związku Filmowców Ukrainy (1991), Zasłużony Działacz Sztuki Ukrainy (1986), laureat Nagrody im. M. Ostrowskiego (1979). Urodził się w 1947 roku we Lwowie. W 1971 roku ukończył kijowskie Państwowe Konserwatorium im. P. Czajkowskiego w klasie kompozycji Myrosława Skoryka.

Oleh Kiwa był autorem licznych utworów rozmaitych gatunków, wśród nich fortepianowych – *Wariacje*, *Fantazja*, *Ukraiński tryptyk*, *2 Sonaty*, *2 Fugi koncertowe*; kameralnych – *Kwartet smyczkowy „Pamięci Dmitrija Szostakowicza”*, *Sonata* na wiolonczelę i fortepian, *Dwa Intermezzi* na skrzypce i fortepian; chóralnych – *Trzy chóry do słów A. Puszkina* (1983), *Cztery chóry do słów M. Rylskiego* (1984); wokально-symfonicznych – *Duma o Połtawie* na głos z orkiestrą (1982), *Oda Ziemi* na głos z orkiestrą do poezji M. Rylskiego (1976/1983); kameralno-wokalnych – *Cztery kantaty kameralne* (1977, 1981, 1982, 1983), *Trzy poematy* na baryton i orkiestrę do wierszy P. Tycyny (1982), *Symfonia kameralna na sopran i orkiestrę do słów T. Szewczenki* (1990), *Ukraińska muzyka XVI–XVII wieku* na trzy głosy wokalne i zespół instrumentalny (1990) i in. Oleh Kiwa był znany również z muzyki filmowej, zarówno do filmów fabularnych, dokumentalnych, jak i telewizyjnych.

Ołeksandr Kozarenko (ur. 1963) – kompozytor, pianista, muzykolog, absolwent Konserwatorium Kijowskiego w klasach profesorów: M. Skoryka (kompozycja), W. Worobiowa (fortepian), I. Laszenki (muzykologia). Odbił staż na uniwersytecie w Würzburgu (Niemcy, 2004). Doktor nauk o sztuce (2001).

Od roku 1992 wykłada w katedrach kompozycji i historii muzyki Lwowskiej Akademii Muzycznej, jest kierownikiem katedry filozofii sztuki. Jako kompozytor

tworzy muzykę symfoniczną, operową, baletową, chóralną, kameralną, wokalną i teatralną. Szczególne miejsce w jego twórczości zajmuje muzyka sakralna. Jego utwory znajdują się w repertuarze licznych zespołów i wykonawców Ukrainy, wykonywane były w Ukrainie i wielu krajach świata, m.in. na międzynarodowych festiwalach: „Kyiv Music Fest” (Kijów), „Kontrasty” (Lwów), „Dwa Dni i Dwie Noce” (Odessa), „Dni Muzyki Kompozytorów Krakowskich” (Kraków), „Melos-Etos” (Słowacja), „Drezdeńskie Dni Muzyki Współczesnej” (Niemcy). Jako pianista wiele uwagi poświęca wykonywaniu ukraińskiej muzyki XX i XXI wieku, zwłaszcza w duecie ze skrzypaczką Lidią Szutko.

Laurat Ogólnoukraińskiego Konkursu Pianistów im. M. Łysenki (1984), Ogólnoukraińskiego Konkursu zespołów kameralnych (1986). Otrzymał państwowe nagrody kompozytorskie: im. L. Rewuckiego (1996), im. M. Łysenki (2001), im. L. Witoszyńskiego (2004) oraz im. B. Latoszyńskiego (2012). Członek Związku Kompozytorów Ukrainy i Asocjacji „Nowa Muzyka”. Zasłużony działacz kultury Ukrainy (2008).

Maria Kijach

– flecistka, absolwentka Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki (2009, klasa W. Turbowskiego) oraz Narodowej Akademii Muzycznej im. P. Czajkowskiego w Kijowie (2013, staż asystencki u O. Kudriaszewa). Laureatka krajowych i międzynarodowych konkursów m.in. w Kaniowie (2005), Równem (2008), Kijowie (2012). Uczestniczyła w kursach mistrzowskich w Kijowie i Dusseldorfie (u A. Sebalda, E. Degan, U. Mertensa). Od roku 2006 solistka Narodowego Zespołu Solistów „Kijowska Kamerata”, w latach

2010–2019 nauczycielka fletu w kijowskiej szkole muzycznej im. M. Łysenki. Występowała jako solistka w kraju i za granicą, m.in. z orkiestrą Filharmonii Dniepropietrowskiej, zespołem „Kijowska Kamerata”, „New Era Orchestra”, orkiestrą Filharmonii Kijowskiej, orkiestrą Narodowego Radia, zespołami „Lafesta”, „Trinidat arfo”.

Kyryło Bondar

– skrzypek, absolwent Narodowej Akademii Muzycznej im. P. Czajkowskiego w Kijowie (klasa N. Sywaczenko i I. Andrijewskiego), uczestnik kursów mistrzowskich M. Kuzniecowa. Solista Narodowego Zespołu Solistów „Kijowska Kamerata”. Prowadzi aktywną działalność koncertową w Ukrainie i poza jej granicami. Jako solista występował z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Ukrainy, Narodową Orkiestrą Prezydencką, zespołem „Kijowska Kamerata”, „New Era Orchestra”, orkiestrami filharmonii w Połtawie, Tarnopolu, Winnicy, Czernihowie, Zaporozżu i Czerkasach. Koncertował w Niemczech, Francji, Polsce, Holandii, Włoszech, Szwajcarii, Azerbejdżanie, Hiszpanii. Występował także jako członek licznych zespołów muzyki barokowej. Regularnie uczestniczy w festiwalach „Kyiv Music Fest”, „Muzyczne Premiery Sezonu”, „Golfstrim”. „Kyiv Contemporary Music Days” i innych. W latach 2011–2015 był koncertmistrzem i solistą Narodowej Orkiestry Prezydenckiej Ukrainy.

Obecnie jest koncertmistrzem orkiestry „La Virgola”. Jest autorem projektu „Ukraina Incognita”, popularyzującego muzykę kompozytorów ukraińskich.

foto: Tetiana Hnatuk

Jaroslawa Neklajewa

– harfistka, artystka Narodowego Zespołu Solistów „Kijowska Kamerata”, wykładowczyni Kijowskiej Akademii Muzycznej im. R. Gliera, laureatka krajowych i międzynarodowych konkursów. Ukończyła Kijowską Akademię Muzyczną im. R. Gliera i Narodową Akademię Muzyczną Ukrainy im. P. Czajkowskiego. W latach 2011–2013 była członkinią międzynarodowej orkiestry młodzieżowej „I. Culture Orchestra” (Polska), brała udział w międzynarodowych festiwalach muzycznych. Występuje solo oraz w orkiestrze, współpracuje z licznymi zespołami z Ukrainy i Europy, m.in.

z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Ukrainy, Akademicką Orkiestrą Symfoniczną Narodowej Filharmonii Ukrainy, Orkiestrą Narodowego Teatru Opery i Baletu im. T. Szewczenki w Kijowie, Łotewską Narodową Orkiestrą Symfoniczną, zespołami kameralnymi „Kyiv virtuosi” i „Kyiv Soloists”, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii w Zaporozżu, zespołem muzyki współczesnej „UHO” i innymi. Jest współzałożycielką autorskiego projektu „Arfatektura”, w którym prezentuje i popularyzuje harfową muzykę kameralną.

Oksana Nikitiuk

– śpiewaczka i dyrygent chóralny. Ukończyła Narodową Akademię Muzyczną Ukrainy im. P. Czajkowskiego w Kijowie. Jest solistką Narodowego Zespołu Solistów „Kijowska Kamerata”. Była solistką Narodowego Chóru Ukrainy „Dumka”, z którym występowała w wielu krajach świata. Jest laureatką szeregu nagród na konkursach muzycznych oraz nagród państwowych za wybitne osiągnięcia artystyczne. Swoją aktywność dzieli między śpiew solowy i prowadzenie chóru. Zachwyca jej niezwykła muzykalność i piękna barwa

foto: Wołodymyr Osypenko

mezzosopranowego głosu. Repertuar artystki w większości wypełniają ukraińskie i światowe utwory współczesne. Współpracuje z wiodącymi zespołami i dyrygentami Ukrainy – Narodową Orkiestrą Symfoniczną Ukrainy, „Kijowską Kameratą”, orkiestrami ukraińskich filharmonii pod batutą Jewhena Sawczuka, Wołodymyra Sirenki, Romana Kofmana, Walerija Matiuchina, Igora Błażkowa, Oksany Lyniw i innych. Jest wykładowcą Narodowej Akademii Muzycznej Ukrainy im. P. Czajkowskiego w Kijowie.

foto: Iryna Baranśka

Dmytro Tawanec

– pianista. Ukończył ukraińską Narodową Akademię Muzyki oraz studia podyplomowe w tej uczelni pod kierunkiem W. Worobiowa. Jest laureatem Narodowego Konkursu Pianistycznego, finalistą I i II Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego pamięci Władimira Horowitza. Wraz z Ołeksandrą Zajcewą (Kiev Piano Duo) zdobył nagrody na wielu konkursach międzynarodowych, m.in. na Konkursie Duetów Fortepianowych CMF (Paryż, 2002), XIX Międzynarodowym Konkursie Duetów Fortepianowych im.

F. Schuberta (Czechy, 2005), Międzynarodowym Konkursie „Piano Six Hands” (Marktobersdorf, Niemcy, 2006), konkursach w Kownie (2006) i francuskim Valbergu (2009). Brał udział w Festiwalu Wiosennym w Budapeszcie, Festiwalu „Virtuoso” (Lwów), Kijowskim Festiwalu Muzycznym, „Muzycznych Premierach Sezonu” w Kijowie, festiwalu „Bieszczady bez granic” w Sanoku, Letnim Festiwalu w Kopenhadze, „Schubertiade” (Roskilde, Dania), festiwalu „Dwa Dni i Dwie Noce Nowej Muzyki” (Odessa), I Festiwalu Muzyki Nowoczesnej w Erewaniu, „Dniach Kultury Ukraińskiej” w Berlinie, „Dniach Kultury Kijowa” w Moskwie i wielu innych. Od roku 1999 współpracuje z Narodowym Zespołem Solistów „Kijowska Kamerata”. Dmytro Tawanec jest jednym z organizatorów i dyrektorów artystycznych Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego „Sesje Muzyki Kameralnej” w Kijowie.

Kijowska Kamerata

Narodowy Zespół Solistów „Kijowska Kamerata” z Kijowa jest wiodącym ukraińskim zespołem wykonującym muzykę kameralną różnych stylów i epok. Repertuar zespołu wypełniają utwory Vivaldiego, Bacha, Haydna, Mozarta, Griega, Dvořáka, Czajkowskiego, Strawińskiego, Schönberga, jak również najbardziej znaczące dzieła muzyki awangardowej drugiej połowy XX wieku. Najważniejszą część aktywności zespołu zajmuje jednak wykonywanie i popularyzacja rodzimej ukraińskiej muzyki współczesnej.

Zespół „Kijowska Kamerata” został założony w 1977 roku przez wybitnego pianistę Walerija Matiuchina. Inspiracją do powstania zespołu była potrzeba wykonywania nowo powstałych utworów ukraińskich kompozytorów, zrzeszonych w Związku Kompozytorów Ukrainy. Przez długi czas „Kijowska Kamerata” była swego rodzaju laboratorium ukraińskiej muzyki współczesnej. Zespół dokonał wielu prawykonań utworów ukraińskich kompozytorów – Walentyna Sylwestrowa, Jewhena Stankowycz, Iwana Karabica, Myrośława Skoryka, Oleha Kywy i innych.

W 1993 roku zespół otrzymał status państwowy. Za wieloletnie zasługi w rozwijaniu i promocji ukraińskiej kultury muzycznej „Kijowska Kamerata” w 1997 roku otrzymała Państwową Nagrodę im. M. Łysenki. W 2000 roku przyznano jej status zespołu narodowego.

Zespół Solistów „Kijowska Kamerata” składa się z wybitnych muzyków, większość z nich to laureaci międzynarodowych i ukraińskich konkursów muzycznych. Występują oni w różnych składach, od kameralnych duetów do małej orkiestry symfonicznej, co stanowi o bardzo obszernym repertuarze zespołu.

Zespół ma na swym koncie szereg nagrań archiwalnych dla ukraińskiego radia i telewizji, a także znaczący dorobek płytowy. Jest stałym uczestnikiem najważniejszych festiwali muzycznych Ukrainy. „Kijowska Kamerata” odbyła liczne tournée koncertowe w Niemczech, Austrii, Francji, USA, Chinach, Polsce, Grecji, Rosji, krajach bałtyckich, Armenii, Gruzji.

Narodowy Zespół Solistów KIJOWSKA KAMERATA

Walerij Matiuchin – dyrektor generalny i artystyczny

I Skrzypce

Kyryło Bondar *koncertmistrz*
Dmytro Bondarenko
Hanna Frołowa
Jelyzaweta Kablocka
Ihor Andrijewski
Olha Czornokondratenko

Altówki

Andrij Tuczapiec
Walentyna Bugrak
Kateryna Suprun
Władysław Osadczyj

Klarnet

Dmytro Fonariuk

Waltornia
Dmytro Taran

II Skrzypce

Dmytro Żembrowski
Eduard Skrypa
Oleksij Alieksiejew
Tetiana Wojnarowska
Jewhenij Stankowycz
Roman Nykorowycz

Wiolonczele

Lolita Chomliczenko
Lubow Mosijczuk
Artem Zamkov
Olga Driga

Perkusja

Anastasija Sabadasz

Harfa

Jarosława Neklajewa

Kontrabasy

Oleksij Berehowyj
Taras Piwniak

Fortepian

Dmytro Tawanec

Flet

Maria Kijach

Obój

Bohdan Halasiuk

Roman Rewakowicz

fot. Robert Michalik

Roman Rewakowicz jest absolwentem Akademii Muzycznej w Warszawie, gdzie studiował teorię muzyki, a także kompozycję pod kierunkiem Mariana Borkowskiego oraz dyrygenturę w klasie Bogusława Madeya. Występował z orkiestrami symfonicznymi Rosji, Białorusi, Serbii, Słowacji oraz orkiestrami symfonicznymi filharmonii w Polsce i Ukrainie, wśród nich z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Ukrainy w Kijowie, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii we Lwowie, Zespołem Solistów „Kijowska Kamerata”, Orkiestrą Kameralną „Wirtuozi Lwowa”, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej. Zajmuje się również chóralistyką, prowadząc warszawski Chór „Cappella Corale Varsaviana”, a także współpracując z Narodowym Chórem Ukrainy „Dumka” w Kijowie.

Roman Rewakowicz szczególną uwagę poświęca muzyce współczesnej. W 1995 we Lwowie wraz z kompozytorami zrzeszonymi w Lwowskim Oddziale Związku Kompozytorów Ukrainy założył Festiwal Muzyki Współczesnej „Kontrasty”, na którym dokonał prawykonań utworów Igora Szczerbakowa, Jurija Łaniuka i Edwarda Sielickiego, jak również ukraińskich prawykonań dzieł m.in. Witolda Lutosławskiego, Krzysztofa Pendereckiego, Zygmunta Krauzego, Andrzeja Nikodemowicza, Arvo Pärta.

W kwietniu 2008 roku na Festiwalu „Premiery sezonu” z Orkiestrą „Kiev Camerata” wykonał koncert premier utworów młodych ukraińskich kompozytorów – byłych stypendystów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Gaude Polonia”, zamówionych przez Polski Instytut w Kijowie. W kwietniu 2009 projekt ten miał swoją kontynuację z Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus pod dykcją Romana Rewakowicza. Podczas koncertowego tournée w Polsce

i Ukrainie wykonane zostały wymienione już oraz cztery nowe utwory młodych ukraińskich kompozytorów z udziałem śpiewaczek Marty Boberskiej i Agaty Zubel. Koncerty odbyły się w Warszawie, Lublinie, Lwowie, Winnicy, Odessie i Kijowie. Utwory te zabrzmiały także na koncercie 6. Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie.

W roku 2013 – roku jubileuszu 100-lecia urodzin Witolda Lutosławskiego – odbyło się 14 bardzo dobrze przyjętych koncertów z muzyką Lutosławskiego w Ukrainie i Rosji z udziałem ukraińskich i rosyjskich orkiestr pod jego dykcją. Solistami byli m.in. Olga Pasiecznik, Lukas Geniusas, Beata Bilińska, Maciej Grzybowski, József Örmény, Dmytro Tkachenko. Lata 2016–2017 przyniosły współpracę dyrygenta z Zespołem Kameralnym „Kijowscy Soliści”. W kilkunastu miastach Ukrainy i Polski odbyły się koncerty pt. „Polsko-ukraińskie muzyczne dialogi”, na których repertuar złożyły się utwory kompozytorów polskich – Wojciecha Kilara, Zygmunta Krauze, Macieja Zielińskiego, Tomasza Opałki oraz ukraińskich – Walentyna Sylwestrowa, Igora Szczerbakowa, Zoltana Almaszi i Oleksandra Szymko.

W 2018 roku Roman Rewakowicz wziął udział w Festiwalu „Vratislavia Cantans” we Wrocławiu z Narodowym Chórem Ukrainy „Dumka”. We współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza zrealizował cykl koncertów w Kijowie pt. „Muzyka Niepodległości” z udziałem Narodowego Chóru Ukrainy „Dumka” i Narodowej Orkiestry Symfonicznej Ukrainy, wykonując m.in. utwory chóralne a cappella Henryka Mikołaja Góreckiego i *Symfonię „Polonia”* Ignacego Jana Paderewskiego.

Rok 2019 to występy dyrygenta w m.in. w Mińsku, Kijowie, Lwowie, Warszawie, także z repertuarem Moniuszkowskim w roku Jubileuszu 200-lecia urodzin kompozytora oraz nagrania utworów Góreckiego z Narodowym Chórem Ukrainy „Dumka” i utworów kompozytorów ukraińskich z Orkiestrą Symfoniczną Ukraińskiego Radia w Kijowie.

Равло Тучына Осінь така мила...

Осінь така мила,
осінь
славна.
Осінь матусі їсти несе:
борщик у горщику,
кашка у жменці,
скибка у пазусі,
грушки у фартушку.
Осінь така мила,
осінь
славна.
Прийде, поставить:
мамо, спите?
Підведуться мати:
— Це ти, моя доню?
— Я ішла все лісом,
дуб мене за хустку,
він хотів догнати,
борщик однять!
Осінь така мила,
осінь
славна:
— Мамо, мамусю, чом не їсте? —
Бистро подивились
очі матусі,
зсунулось тіло,
звісилась рука...
Осінь така мила,
осінь
славна:
— Мамо, мамусю, чом не їсте?

[1921]

Равло Тучына Jesień така miła...

Jesień така miła,
piękna
jesień.
Jesień matusi jeść niesie:
barszczyk w garnuszku,
kaszka w garsteczce,
skibka w zapaseczce,
gruszki w fartuszk.

Jesień така miła,
piękna
jesień.
Przyjdzie, postawi: mamо, śpisz?
Matka dźwignie głowę: to ty, córuś?
Szłam przez las, przez las,
a dąb mnie za chustkę,
dopędzić mnie chciał,
Woła: oddaj barszcz!

Jesień така miła,
piękna
jesień.
— Mamо, mamusiu, czemu nie jesz?
Matusь szybko rzuciła okiem,
osunęło się ciało,
obwisła ręka...

Jesień така miła,
piękna
jesień.
— Mamо, mamusiu, czemu nie jesz?

[Jesień 1921, luty 1922]

Одчиняйте двери...

Одчиняйте двери —
Наречена йде!
Одчиняйте двери —
Голуба блакить!
Очі, серце і хорали
Стали,
Ждуть...
Одчинились двери —
Горобина ніч!
Одчинились двери —
Всі шляхи в крові!
Незриданими сльозами
Тьмами
Доц...

[1918]

Я кличу тебе

Той сад, і ніч, і зорі —
де вони тепер?
Згадай, як весна цвіла,
зі мною ти рада йшла.
А в серці — мов крик...
А серце розривалось,
бідне, прощалось
з тобою навик.
Ти їдеш в далекий край...
прощай, люба,
прощай!
Ой строгий життя закон:
востаннє глянь з вікон,
я кличу тебе весь час,
життя ось розлучить нас!
Як гарно було нам!
Та я... я знову сам.

[1965]

Otwierajcie bramy...

Otwierajcie bramy —
Panna młoda w dom!
Otwierajcie bramy —
Błękitnieje świt!
Oczy, serce i chorały,
Cały
Dwór...

Otworły się bramy —
A tam czarna noc!
Otworły się bramy —
Na gościńcach krew!
Łez niewypłakanych w oku
W mroku
Deszcz...

[1918]

Wołam Cię

Noc, gwiazdy, tamten ogród —
gdzie one dziś?
Wiosną w tę noc szliśmy ciemną,
ja z tobą, a ty szłaś ze mną.
A w sercu krzyk tłumię...
Serce, choć nam tak pięknie,
mało nie pęknie,
rozstać się nie umie.
Odchodzisz w kraj daleki...
Żegnaj, miła,
na wieki!
Życie jest nieubłagane:
wołam cię, nie przestanę —
spójrz jeszcze ostatni raz,
aż nas rozdzieli czas.
Tak pięknie szło się we dwoje!
A znowu — samotny stoję.

[1965]

Przełożył Adam Pomorski

DNI MUZYKI UKRAIŃSKIEJ w WARSZAWIE

1999 1. dni

6 grudnia Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego
kompozytorzy: Aleksander Szczetyński, Walentyn Bibik, Jewhen Stankowycz, Myrośław Skoryk, Igor Szczerbakow, Jurij Łaniuk
wykonawcy: Wołodymyr Duda – skrzypce, Jurij Łaniuk – wiolonczela, József Örmény – fortepian, Chór Kameralny „Gloria”

7 grudnia Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego
kompozytorzy: Mykoła Dylecki, Dmytro Bortniański, Artem Łuka Wedel, Maksym Berezowski, Mykoła Łysenko, Kyryło Stecenko, Oleksandr Koszyć, Dmytro Kacał, Mykoła Leontowycz, Andrij Hnatyszyn, Oleksandr Jakowczuk, Stanisław Ludkewycz, Hanna Hawryleć
wykonawcy: Chór Chłopięcy i Męski DUDARYK, Mykoła Kacał – dyrygent

8 grudnia Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego
kompozytorzy: Walentyn Sylwestrow, Borys Latoszyński
wykonawcy: József Örmény – fortepian, Sinfonia Varsovia, Wołodymyr Sirenko – dyrygent

2001 2. dni

3 czerwca Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Mykoła Łysenko, Denys Siczynski, Wasyl Barwinski, Bohdana Frolak, Jakiw Stepowij, Łesia Dyczko, Anatolij Kos-Anatolski, Walentyn Sylwestrow
wykonawcy: Marta Boberska – sopran, Krzysztof Zbijowski – klarnet, Kuba Jakowicz – skrzypce, Natalia Rewakowicz – fortepian

6 czerwca Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Jurij Łaniuk, Jewhen Stankowycz
wykonawcy: Anna Sawycka – skrzypce, Iryna Semenenko – sopran, Mychajło Tyszczenko – tenor, Mykoła Kowal – baryton, Serhij Mahera – bas, Narodowy Chór Ukrainy „DUMKA”, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Ukrainy, Wołodymyr Sirenko – dyrygent

2004 3. dni

2 listopada Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Mykoła Dylecki, Dmytro Bortniański, Artem Łuka Wedel, Mychajło Werbycki, Mykoła Łysenko, Kyryło Stecenko, Bohdan Sehin
wykonawcy: Chór Kameralny „Gloria”, Wołodymyr Sywochip – dyrygent

3 listopada Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Mykoła Łysenko, Lew Rewucki, Stefania Turkewycz, Borys Latoszynski, Wasyl Barwiński, Bohdana Frolak, Walentyn Bibik, Walentyn Sylwestrow
wykonawca: József Örmény – fortepian

5 listopada Sala Koncertowa Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Mykoła Łysenko, Walentyn Sylwestrow, Borys Latoszynski
wykonawcy: Anna Sawycka – skrzypce, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Ukrainy, Wołodymyr Sirenko – dyrygent

6 listopada Sala Koncertowa Filharmonii Narodowej
tańce i muzyka huculska / Huculski Zespół Pieśni i Tańca, Petro Kniazewycz – dyrygent

2012 4. dni

15 października Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Myrośław Skoryk, Wasyl Barwiński, Jewhen Stankowycz, Zoltan Almaszi
wykonawcy: Lwowskie Trio Fortepianowe: Marta Semczyszyn – skrzypce, Solomija Kanczalaba – wiolonczela, Natalia Rewakowicz – fortepian

17 października Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Oleksij Szmurak, Anna Korsun, Iryna Blochina, Olena Sierowa, Maksym Kolomijec, Mychajło Szwed, Bohdan Sehin
wykonawcy: Ensemble Nostri Temporis, Grzegorz Wierus – dyrygent

18 października Kościół Św. Krzyża
kompozytorzy: Stepan Dehtiarowski, Iwan Domaradzki, Mykoła Łysenko, Walentyn Sylwestrow
wykonawcy: Chór Kameralny „Kijów”, Mykoła Hobdyč – dyrygent

20 października Sala Kameralna Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Mykoła Łysenko, Wiktor Kosenko, Jakiw Stepowij, Myrośław Skoryk, Kyryło Stecenko, Walentyn Sylwestrow, Wasyl Barwiński, Nestor Nyżankiwski, Denys Bonkowski, Mykoła Kołessa, Dezyderij Zador
wykonawcy: Olga Pasiecznik – sopran, Natalia Pasiecznik – fortepian

21 października Sala Koncertowa Filharmonii Narodowej
kompozytorzy: Oleksandr Szymko, Lubawa Sydorenko, Igor Szczerbakow, Zoltan Almaszi
wykonawcy: Bartosz Koziać – wiolonczela, József Örmény – fortepian, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Ukrainy, Wołodymyr Sirenko – dyrygent

2019 5. dni

18 października Sala Koncertowa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina
kompozytorzy: Bohdana Frolak, Andrij Merchel, Ołena Ilnycka, Jewhen Petryczenko, Oleksandr Szymko, Bohdan Sehin, Bohdan Krywopust, Zoltan Almaszi, Witold Lutosławski

wykonawcy: Andrij Pawłow – skrzypce, Bohdan Krywopust – fortepian

21 października Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego
kompozytorzy: Walentyn Sylwestrow, Witold Lutosławski
wykonawcy: Oksana Nikitiuk – mezzosopran, Dmytro Tawanets – fortepian

23 października Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego
kompozytorzy: Wołodymyr Szumejko, Igor Szczerbakow, Witold Lutosławski, Jewhen Stankowycz, Oleh Kywa

wykonawcy: Kateryna Suprun – altówka, Dmytro Tawanets – fortepian, Oksana Nikitiuk – mezzosopran, Narodowy Zespół Solistów „Kijowska Kamerata”, Roman Rewakowicz – dyrygent

DNI MUZYKI UKRAIŃSKIEJ w WARSZAWIE c.d.

2020 6. dni

6 września Sala Biblioteki Rolniczej – Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi
Kalendarzowo-obrzędowe, liryczne i historyczne ukraińskie pieśni z Polesia i Ukrainy
Centralnej

wykonawcy: Zespół Wokalny MORE

8 września Kościół Świętego Krzyża

kompozytorzy: Walentyn Sylwestrow

wykonawcy: Duet wiolonczelowy Magdalena Bojanowicz / Bartosz Koziak

11 września Sala Koncertowa Filharmonii Narodowej

kompozytorzy: Lubawa Sydorenko, Mychajło Szwed, Switłana Azarowa, Bohdan Sehin,
Zoltan Almaszi, Ołeksandr Szymko

wykonawcy: Iwona Hossa – sopran, Orkiestra Filharmonii Narodowej,
Roman Rewakowicz – dyrygent

pisali o nas

„Poza paroma stereotypami wciąż niewiele wiemy o muzyce Ukrainy. Naszą wiedzę postanowił uzupełnić kierownik Fundacji „Pro Musica Viva”, dyrygent Roman Rewakowicz. Zorganizował Dni Muzyki Ukraińskiej. (...)

Prawdziwą rewelacją okazał się koncert finałowy, podczas którego wykonano utwory Borysa Latoszyńskiego i Walentyna Sylwestrowa. (...)

Metamuzyka na fortepian i orkiestrę Sylwestrowa z roku 1992 (...), która sprawia, że czas staje w miejscu, zasługuje na karierę, jaką zrobiła przed kilku laty *III Symfonia* Góreckiego. Zwłaszcza w tak doskonałym wykonaniu orkiestry Sinfonia Varsovia. To dzięki jej grze pod batutą niezwykle utalentowanego dyrygenta z Ukrainy, Wołodymyra Sirenki, środowy koncert należał do najciekawszych i najlepiej wykonanych w Warszawie w mijającym roku.”

Bartosz Kamiński

Gazeta Wyborcza, 10 grudnia 1999

„Niewiele wiemy o muzyce ukraińskiej – przyznaję, że i ja nie wiedziałem, czego się spodziewać po Dniach Muzyki Ukraińskiej (6-8 grudnia). Zapewne wielu zgromadzonych w Studiu im. Lutosławskiego wybrało się na te koncerty z podobnym nastawieniem: ciekawi nowego i nieco obawiając się zawodu. Publiczności nie było wiele, być może dlatego, że informacja i reklama ograniczyła się do niewielkich plakatów. Cóż, Ukraina nie ma widać takich możliwości promowania swojej kultury jak kraje nordyckie... (...) Przedsięwzięcia na tak wysokim poziomie artystycznym, jak Dni Muzyki Ukraińskiej, nie tylko informują nas, co się dzieje „za miedzą”, ale też wzbogacają niezbyt przecież bogate życie muzyczne w Polsce”

Adam Suprynowicz

Ruch Muzyczny, 6 lutego 2000

„Czy znamy muzykę naszych sąsiadów? Czy nazwiska ważnych tam kompozytorów są nam znane? (...) Jeżeli idzie o sąsiadów zachodnich, to sprawa jest oczywista (...). Co do sąsiadów z południa, rzecz także nie wygląda najgorzej (...). Gdy jednak pomyślimy o tych ze Wschodu, a konkretnie z Ukrainy, to w świadomości teje większości rodaków wypadnie zaznaczyć dużą białą plamę. (...) Stąd też za wielce fortunną inicjatywę uznać wypada powołanie do życia w naszej stolicy imprezy poświęconej różnym dziedzinom ukraińskiej muzyki. (...) Był to przegląd krótki, ale imponująco wielostronny. (...) Kulminacją zaś tych trzech „Dni” stał się wieczór z udziałem znakomitej - jak się okazało - Narodowej Orkiestry Symfonicznej Ukrainy z Kijowa pod dyрекcją Wołodymyra Sirenki.”

Józef Kański

Ruch Muzyczny, 12 grudnia 2004

pisali o nas

„Impreza ta niewątpliwie odniosła sukces, jego miarą jest moc muzycznych wrażeń, wysokie oceny zagranicznych kolegów, żywe zainteresowanie i aplauz licznie odwiedzającej festiwalowe koncerty publiczności, która dzięki niemu odkrywa dla siebie ukraińską muzykę poważną. Tyle o jego rezultatach. Ale ten sukces był możliwy dzięki codziennej żmudnej pracy, dzięki entuzjazmowi i zdolnościom organizacyjnym grona twórców, ich autorytetowi i zapałowi. Podczas gdy my często rozmawiamy i marzymy o zaistnieniu współczesnej ukraińskiej kultury muzycznej w europejskiej przestrzeni muzycznej, ludzie ci nie słowem, lecz czynem urzeczywistniają ten cel. Należy do nich znany polski muzyk, dyrygent i działacz społeczny Roman Rewakowicz. (...) Roman Rewakowicz unika górnolotnej retoryki, a podejmuje konkretne działania na rzecz dialogu kultur, i tym co robi dowodzi europejskości ukraińskiej kultury muzycznej.”

Olena Taranczenko

Czasopismo „Muzyka” – Nr 6/2012, listopad-grudzień 2012 (Kijów)

„Wysoka kultura, encyklopedyczne muzyczne wykształcenie inicjatora i głównej siły sprawczej festiwalu – Romana Rewakowicza ustawiły ten festiwal w mojej osobistej skali na pierwszych miejscach właśnie dzięki treści i kontekstowi, praktycznym wnioskowi i estetycznej przyjemności otrzymania w krótkim czasie szerokiego i nadzwyczaj pełnego obrazu współczesnych tendencji ukraińskiej muzyki od Stankowycza i Sylwestrowa, Szczerbakowa i Szumejka, Kywy i Frolak do twórców młodszych. Trzy koncerty wypełnione muzyką ukraińskich kompozytorów różnych pokoleń były mistrzowsko zestawione z muzyką Lutosławskiego – też z różnych okresów twórczości, co odpowiadało podtytułowi festiwalu i jego tematowi: „Witold Lutosławski i muzyka ukraińska”. Stało się to po raz pierwszy w historii festiwalu: ukraińska muzyka była ustawiona w bardzo znaczący kontekst i tym samym można ją było odczuć bardziej szeroko, a przy pomocy paralel, asocjacji, wzorów – jej samowystarczalność i dostojne miejsce.”

Olha Stelmaszewska

Gazeta „DEŃ”, 6 listopada 2019

Warto podkreślić, że tym koncertem orkiestra warszawskiej Filharmonii Narodowej być może po raz pierwszy w ciągu całej swojej historii postawiła na pulpity muzykę ukraińską. A dyrygent tego koncertu i twórca festiwalu „Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie” – Roman Rewakowicz tak formułuje swoje „credo”: „W zupełnej nieobecności ukraińskiej kultury wysokiej w polskich instytucjach kulturalnych próbuję przekazać polskiej publiczności informację, że w Ukrainie istnieje wysoka kultura muzyczna, przy tym bardzo wysoka!”

Olha Stelmaszewska

Gazeta „DEŃ”, 23 września 2020

Alina Maksymenko (2001) „Cień”, płótno, olej

Organizator festiwalu

Finansowe wsparcie

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

Partnerzy festiwalu

ukrainian
institute

Patronat medialny

Festiwal finansowo wsparli indywidualni darczyńcy:

Natalia Rewakowicz, Ludmiła i Rosysław Sossa, Oleksandra i Wiktor Tkacz,
Mirosława Werbowy-Onuch, Maria Rewakowicz, Anna Rewakowicz, Ann Essenhigh,
Ewa Samborska, Olga Tsymbaluk, Agnieszka Nowacka-Dyderska

Serdecznie dziękujemy!

Bilety do nabycia w systemie **Bilety**²⁴ oraz w kasach przed koncertem.

Z UWAGI NA SYTUACJĘ EPIDEMICZNĄ NA KONCERTACH OBOWIĄZUJE
NOSZENIE MASEK I ZACHOWANIE ODPOWIEDNIEGO DYSTANSU.

Strona Fundacji „Pro Musica Viva” www.pmv.org.pl